

Regulamin wewnętrznego urzędowania sądów lekarskich

Przepisy ogólne

§ 1.

Regulamin określa tryb funkcjonowania okręgowych sądów lekarskich i Naczelnego Sądu Lekarskiego, powołanych na podstawie ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich (Dz. U. Nr 219, poz. 1708).

§ 2.

Użyte w regulaminie określenia oznaczają:

- 1) ustawa – ustawę z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich (Dz. U. Nr 219, poz. 1708);
- 2) kpk – ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89 poz. 555, z późn. zm.);
- 3) sąd - okręgowy sąd lekarski lub Naczelny Sąd Lekarski;
- 4) rzecznik – okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej lub Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej;
- 5) przewodniczący sądu – odpowiednio przewodniczącego okręgowego sądu lekarskiego lub Przewodniczącego Naczelnego Sądu Lekarskiego;
- 6) skład orzekający – wyznaczony skład sędziów sądu rozpoznający sprawę;
- 7) przewodniczący składu orzekającego - członek składu orzekającego wyznaczonego przez przewodniczącego sądu, kierującego rozprawą i czuwającego nad jej prawidłowym i sprawnym przebiegiem;
- 8) lekarz, którego dotyczy postępowanie – lekarza lub lekarza dentystę, w sprawie którego prowadzone jest postępowanie wyjaśniające;
- 9) obwiniony lekarz – lekarza lub lekarza dentystę, wobec którego w toku postępowania wyjaśniającego rzecznik wydał postanowienie o przedstawieniu, zarzutów lub przeciwko któremu skierował do sądu wnioski o ukaranie;
- 10) pokrzywdzony - osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez przewinienie zawodowe.

Organizacja sądu

§ 3.

1. Pierwsze posiedzenie nowo wybranych członków sądu zwołuje odpowiednio prezes okręgowej rady lekarskiej albo Prezes Naczelnej Rady Lekarskiej, w porozumieniu z

ustępującym przewodniczącym sądu, w ciągu 30 dni od dnia wyboru członków sądu. W pierwszym posiedzeniu uczestniczy ustępujący przewodniczący sądu.

2. Na pierwszym posiedzeniu członkowie sądu dokonują wyboru przewodniczącego sądu oraz jego zastępców.

§ 4.

1. Przewodniczący sądu kieruje pracą sądu oraz reprezentuje sąd na zewnątrz.
2. Przewodniczący sądu podejmuje czynności mające na celu sprawne funkcjonowanie sądu, a w szczególności:
  - 1) zaznajamia się z każdą sprawą wpływającą do sądu i wyznacza terminy posiedzeń;
  - 2) ustala składy orzekające oraz wyznacza przewodniczących tych składów;
  - 3) dba o merytoryczne przygotowanie członków sądu do pracy w składach orzekających;
  - 4) zwołuje narady w celach szkoleniowych i dla omówienia spraw organizacyjnych;
  - 5) stwierdza prawomocność orzeczeń i wydaje stosowne zarządzenia dla ich wykonania;
  - 6) odpowiada na pisma wpływające do sądu oraz sygnuje pisma wychodzące;
  - 7) nadzoruje organizację i pracę kancelarii sądu;
  - 8) czuwa nad prawidłową i terminową pracą kancelarii sądu;
  - 9) ustala zarządzeniem osobę lub podmiot pokrzywdzony w sprawie.
3. Przewodniczący sądu jest w zakresie funkcjonowania sądu zwierzchnikiem członków sądu i przełożonym dla pracowników kancelarii sądu.
4. Przewodniczący sądu jest uprawniony do ustalania zakresu zadań i obowiązków pracowników kancelarii sądu oraz wnioskowania w sprawach nagród i kar określonych w Kodeksie pracy.
5. W czasie nieobecności przewodniczącego sądu jego czynności wykonuje wskazany przez niego zastępca przewodniczącego sądu.
6. Przewodniczący sądu przedstawia co roku odpowiednio okręgowej radzie lekarskiej lub Naczelnej Radzie Lekarskiej informację o działalności sądu oraz przedstawia sprawozdanie kadencyjne odpowiednio na okręgowym zjeździe lekarzy lub Krajowym Zjeździe Lekarzy.

§ 5.

1. Członkowie sądu oraz pracownicy kancelarii sądu są obowiązani do wykonywania czynności bez zbędnej zwłoki, z zachowaniem obowiązujących terminów, sprawnie i dokładnie, w sposób zapewniający prawidłową realizację zadań sądu.

2. Podczas wykonywania zadań obowiązują zasady poufności i zachowania tajemnicy służbowej określone odrębnymi przepisami.

§ 6.

1. Lokal, w którym odbywają się rozprawy, powinien spełniać wymogi niezbędne dla zachowania powagi sądu. Powinny w nim być wydzielone miejsca dla składu orzekającego, rzecznika, obwinionego lekarza i jego obrońców, pokrzywdzonego i jego pełnomocników, a także miejsca dla świadków i innych uczestników postępowania.
2. Członkowie składu orzekającego zobowiązani są dbać o zachowanie powagi sądu.

Czynności sądów

§ 7.

1. Sprawy są rozpoznawane według kolejności wpływu.
2. Sprawy, w których zastosowane zostało tymczasowe zawieszenie prawa wykonywania zawodu albo ograniczenie zakresu czynności zawodowych oraz sprawy zagrożone upływem terminu przedawnienia karalności przewinienia zawodowego, powinny być rozpoznawane poza kolejnością wpływu.

§ 8. (skreślony)

§ 9.

1. Okręgowy sąd lekarski orzeka w składzie trzech sędziów.
2. Naczelny Sąd Lekarski orzeka w składzie pięciu sędziów na rozprawie i na posiedzeniu. Naczelny Sąd Lekarski rozpoznaje w składzie trzech sędziów zażalenie na postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego lub na postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego wydane przez Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej.
3. W składzie orzekającym może uczestniczyć dodatkowo, bez prawa głosu, jeden z członków sądu lekarskiego, wyznaczony w charakterze sędziego rezerwowego.
4. W przypadku ponownego rozpoznawania sprawy, po jej uchyleniu przez sąd II instancji, do składu orzekającego nie wyznacza się członków sądu, którzy poprzednio brali w niej udział.
5. Zażalenia na postanowienia rzecznika kończące postępowanie w sprawie sąd rozpatruje na posiedzeniu jawnym w składzie trzyosobowym. Niestawiennictwo stron nie wstrzymuje biegu posiedzenia.

§ 10.

Udzielanie wglądu do akt sprawy, dokonywanie z nich odpisów, kserokopii bądź wypisów, wymaga zgody przewodniczącego sądu lub po wyznaczeniu składu orzekającego sądu, zgody przewodniczącego tego składu.

§ 11.

Rozprawy i posiedzenia sądu powinna cechować punktualność ich rozpoczynania oraz dbałość o takie ich prowadzenie, które pozwoli unikać odraczania bądź przerywania bez istotnej przyczyny. Przy wyznaczaniu terminu rozpoczęcia rozprawy lub posiedzenia sądu należy uwzględnić czas dojazdu osób zamiejscowych.

Przygotowanie do rozprawy w I instancji

§ 12.

1. Po otrzymaniu wniosku o ukaranie przewodniczący sądu kieruje sprawę do rozpoznania na rozprawie i wydaje stosowne zarządzenia przygotowujące rozprawę, chyba, że uzna, iż zachodzą podstawy do umorzenia postępowania lub jego zawieszenia albo że należy uzupełnić postępowanie wyjaśniające; w takim przypadku wydaje zarządzenie o skierowaniu sprawy na posiedzenie jawne, podając uzasadnienie takiej decyzji. Niestawiennictwo stron nie wstrzymuje biegu posiedzenia.
2. Na posiedzeniu jawnym sąd wydaje postanowienie:
  - 1) o umorzeniu postępowania;
  - 2) o zawieszeniu postępowania;
  - 3) o przekazaniu sprawy rzecznikowi w celu uzupełnienia postępowania wyjaśniającego;
  - 4) o skierowaniu sprawy do rozpoznania na rozprawie wobec nie stwierdzenia podstaw do wydania postanowień, o których mowa w pkt 1-3.
3. Postanowienie sądu o przekazaniu sprawy rzecznikowi w celu uzupełnienia postępowania wyjaśniającego powinno wskazywać w jakim kierunku ma nastąpić uzupełnienie postępowania wyjaśniającego.
4. Odpis postanowienia sądu, o których mowa w ust 2, doręcza się stronom. Odpis postanowienia o umorzeniu postępowania i o zawieszeniu postępowania doręcza się z wraz z pouczeniem o prawie, terminie i trybie wniesienia zażalenia na to postanowienie.
5. Na postanowienia o skierowaniu sprawy do rozpoznania na rozprawie wobec nie stwierdzenia podstaw do wydania postanowień, o których mowa w ust. 2 pkt 1-3, nie przysługuje zażalenie.

§ 13.

1. Jeżeli wniosek o ukaranie odpowiada warunkom formalnym i sprawa podlega skierowaniu na rozprawę, przewodniczący sądu zarządza doręczenie odpisu wniosku o ukaranie obwinionemu lekarzowi i wyznacza skład orzekający.
2. (skreślony)
3. (skreślony)

4. Zarządzając doręczenie obwinionemu lekarzowi odpisu wniosku o ukaranie, przewodniczący sądu wzywa go jednocześnie do złożenia wniosków dowodowych w terminie 7 dni od daty doręczenia mu odpisu wniosku o ukaranie, a ponadto poucza go o prawie wniesienia w tym terminie pisemnej odpowiedzi na wniosek o ukaranie.

§ 14.

Oskarżycielem przed okręgowym sądem lekarskim jest właściwy okręgowy rzecznik odpowiedzialności zawodowej lub jego zastępca. Oskarżycielem przed Naczelny Sąd Lekarskim jest Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej lub jego zastępca.

§ 15.

1. W ramach czynności przygotowujących rozprawę przewodniczący sądu sprawdza, czy w aktach znajduje się informacja o karalności zawodowej obwinionego lekarza. Jeżeli informacja o karalności nie znajduje się w aktach załączonych do wniosku o ukaranie, występuje z zapytaniem do Rejestru Ukaranych Lekarzy i Lekarzy Dentystów.
2. Pisemna informacja o karalności obwinionego lekarza powinna być dołączona do akt sprawy przed terminem rozprawy. W przypadku nie otrzymania tego dokumentu, informacja o karalności obwinionego lekarza może być uzyskana faxem lub pocztą elektroniczną.

§ 16.

1. Pomiędzy terminem doręczenia obwinionemu lekarzowi wniosku o ukaranie a terminem rozprawy powinno upłynąć co najmniej 7 dni. Sąd odracza rozprawę na wniosek obwinionego lub jego obrońcy w przypadku niedochowania tego terminu.
2. Przewodniczący sądu albo przewodniczący składu orzekającego, wraz z wyznaczeniem terminu rozprawy, zarządza wezwanie na rozprawę świadków i biegłych oraz przedstawienie innych dowodów wskazanych we wniosku o ukaranie lub w innych wnioskach zgłoszonych przez strony.
3. W zawiadomieniu stron o rozprawie wymienia się wyznaczony skład orzekający oraz wskazuje osobę sędziego rezerwowego, jeśli sędzia rezerwowy został wyznaczony.

Ogólne zasady przygotowania rozprawy

§ 17.

Członek składu orzekającego podlega wyłączeniu od udziału w orzekaniu na zasadach określonych w art. 40-43 kpk.

§ 18.

1. Niestawiennictwo oskarżyciela nie tamuje toku rozprawy ani posiedzenia.
2. W przypadku niestawiennictwa na rozprawie oskarżyciela wniosek o ukaranie odczytuje protokolant.

3. Nieusprawiedliwione niestawiennictwo obwinionego lekarza lub jego obrońcy na rozprawie nie stanowi przeszkody do rozpoznania sprawy, chyba że sąd uzna ich obecność za konieczną.
4. Jeżeli obwiniony lekarz, któremu doręczono wezwanie, nie stawia się na rozprawie, sąd może prowadzić postępowanie bez jego udziału, a jeżeli nie stawiał się również obrońca, sąd może prowadzić rozprawę pod nieobecność.
5. Jeżeli obwiniony lekarz nie stawiał się na rozprawę, odczytuje się uprzednio złożone jego wyjaśnienia.

§ 19.

Przewodniczący sądu czuwa, aby członkowie składu orzekającego mieli możliwość zaznajomienia się z aktami sprawy przed rozprawą.

§ 20.

1. Przewodniczący składu orzekającego kieruje rozprawą i czuwa nad jej prawidłowym i sprawnym przebiegiem, zgodnie z obowiązującymi przepisami, bacząc aby zostały wyjaśnione wszystkie istotne okoliczności sprawy. W tym celu skład orzekający może dopuszczać z urzędu wszelkie dowody, jeżeli uzna, że są potrzebne do uzupełnienia materiału dowodowego zebranego w sprawie. W szczególności sąd może wzywać i przesłuchiwać świadków i biegłych.
2. Z przebiegu rozprawy sporządza się protokół, który podpisują przewodniczący składu orzekającego i protokolant.
3. Przewodniczący składu orzekającego umożliwia stronom, ich obrońcom albo pełnomocnikom swobodne wypowiedzenie się co do każdej kwestii podlegającej rozstrzygnięciu.
4. Jeżeli w jakiegokolwiek kwestii jedna ze stron zabiera głos, prawo głosu przysługuje również pozostałym stronom. Obrońcy i obwinionemu lekarzowi przysługuje głos ostatni.
5. (skreślony)
6. Strona, na której wniosek świadek został dopuszczony, zadaje pytania przed ewentualnymi pytaniami strony przeciwnej. Zasadę tę stosuje się także do pytań zadawanych biegłemu.
7. Przy przesłuchaniu świadka, na sali rozpraw nie powinni być obecni świadkowie, którzy jeszcze nie zostali przesłuchani.
8. Pokrzywdzony, jeżeli ma zeznawać w charakterze świadka, powinien być przesłuchany w pierwszej kolejności przed innymi świadkami.

§ 21.

1. Wszystkie osoby obecne na sali rozpraw powstają z miejsc, gdy skład orzekający wchodzi na salę rozpraw lub ją opuszcza, a także w czasie odbierania przyrzeczenia i ogłaszania orzeczenia kończącego postępowanie.
2. Skład orzekający powstaje z miejsc w czasie odbierania przyrzeczenia od świadków i biegłych.
3. Wstaje również każda osoba, do której przewodniczący lub członek składu orzekającego się zwraca lub która do sądu przemawia, chyba, że przewodniczący składu orzekającego zwolni ją od tego obowiązku.

§ 22.

1. Przed rozpoczęciem rozprawy przewodniczący składu orzekającego sprawdza, czy wszyscy wezwani na rozprawę stawili się oraz czy nie ma przeszkód do rozpoznania sprawy.
2. Po sprawdzeniu obecności, przewodniczący składu orzekającego zarządza opuszczenie sali rozpraw przez świadków. Biegli pozostają na sali, jeżeli przewodniczący składu orzekającego nie zarządzi inaczej.
3. Skład orzekający odracza rozprawę w przypadkach:
  - 1) usprawiedliwionego niestawiennictwa strony, jej obrońcy lub pełnomocnika, w przypadku gdy usprawiedliwiwszy swe niestawiennictwo strona, jej obrońca lub pełnomocnik wnosi jednocześnie o odroczenie rozprawy;
  - 2) niestawiennictwa obwinionego lekarza, którego obecność na rozprawie uznał za konieczną;
  - 3) niestawiennictwa strony, jej obrońcy lub pełnomocnika, któremu zawiadomienie o rozprawie nie zostało doręczone lub brak jest dowodu doręczenia tego zawiadomienia;;
  - 4) złożenia wniosku, o którym mowa w § 16 ust. 1.
4. Skład orzekający może odroczyć rozprawę w przypadku niestawiennictwa świadka lub biegłego albo z innych ważnych przyczyn.

§ 23.

1. Świadkowie, biegli lub specjaliści zamieszkali poza miejscowością, która jest siedzibą sądu, mogą być przesłuchiwani w trybie pomocy prawnej przez właściwy miejscowo okręgowy sąd lekarski. Przewodniczący zleca przesłuchanie świadka, biegłego lub specjalisty wyznaczonemu członkowi składu orzekającego.
2. Świadkowie, biegli lub specjaliści, którzy nie mogą stawić się na rozprawę w sądzie z powodu choroby, kalectwa lub innej nie dającej się pokonać przeszkody, mogą być przesłuchani w miejscu ich pobytu. Skład orzekający zleca w tych przypadkach przesłuchanie świadka wyznaczonemu członkowi składu orzekającego. Strony mają prawo brać udział w tej czynności.

§ 24.

1. Wniosek rzecznika w przedmiocie tymczasowego zawieszenia prawa wykonywania zawodu albo ograniczenia zakresu czynności w wykonywaniu zawodu lekarza sąd rozpoznaje na posiedzeniu jawnym. O terminie posiedzenia powiadamia się strony, których obecność nie jest obowiązkowa.
2. Postanowienie w przedmiocie zawieszania prawa wykonywania zawodu albo ograniczenia zakresu czynności w wykonywaniu zawodu jest natychmiast wykonalne.
3. Postanowienie niezwłocznie przekazuje się prezesowi właściwej okręgowej rady lekarskiej.
4. Jeżeli do upływu okresu zawieszenia albo ograniczenia, o których mowa w ust. 1, w sprawie zawieszono lekarza nie zapadnie prawomocne orzeczenie sądu, sąd z urzędu bada zasadność dalszego tymczasowego zawieszenia albo ograniczenia.
5. Postanowienie doręcza się obwinionemu lekarzowi lub jego obrońcy z pouczeniem o możliwości wniesienia zażalenia w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia. Zażalenie nie wstrzymuje natychmiastowej wykonalności postanowienia.

Przebieg rozprawy

§ 25.

1. Przewód sądowy rozpoczyna się od odczytania przez rzecznika lub - w razie jego nieobecności - przez protokolanta, wniosku o ukaranie obwinionego lekarza.
2. Odstąpienie rzecznika od oskarżenia i cofnięcie wniosku o ukaranie nie wiąże sądu.

§ 26.

1. Po odczytaniu wniosku o ukaranie przewodniczący składu orzekającego poucza obwinionego lekarza o prawie składania wyjaśnień, odmowy wyjaśnień lub odpowiedzi na pytania, po czym pyta go, czy zrozumiał treść zarzutu, czy przyznaje się do zarzucanego mu czynu oraz czy chce złożyć wyjaśnienia i jakie.
2. Jeżeli obwiniony lekarz odmawia wyjaśnień lub wyjaśnia wyraźnie odmiennie niż poprzednio albo oświadcza, że pewnych okoliczności nie pamięta, wolno na rozprawie odczytywać tylko w odpowiednim zakresie protokoły jego wyjaśnień złożonych poprzednio w charakterze obwinionego w tej lub innej sprawie w postępowaniu wyjaśniającym albo przed sądem.
3. Po odczytaniu protokołu przewodniczący składu orzekającego zwraca się do obwinionego lekarza o wypowiedzenie się co do jego treści i o wyjaśnienie zachodzących sprzeczności.
4. Po wysłuchaniu obwinionego lekarza przewodniczący składu orzekającego poucza go o prawie zadawania pytań osobom przesłuchiwanym oraz składania wyjaśnień co do każdego dowodu.

§ 27.

1. Dowody przeprowadza się na wniosek stron lub z urzędu.
2. O uwzględnieniu wniosku dowodowego, rozstrzyga przewodniczący składu orzekającego.
3. We wniosku dowodowym należy podać oznaczenie dowodu oraz okoliczności, które mają być udowodnione. Można też określić sposób przeprowadzenia dowodu.
4. Fakty powszechnie znane nie wymagają dowodów. To samo dotyczy faktów znanych sądowi z urzędu; należy jednakże zwrócić na nie uwagę stron. Nie wyłącza to dowodu przeciwnego.
5. Wniosek dowodowy podlega oddaleniu, jeżeli:
  - 1) przeprowadzenie wnioskowanego dowodu jest niedopuszczalne;
  - 2) okoliczność, która ma być udowodniona, nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy albo jest już udowodniona zgodnie z twierdzeniem wnioskodawcy;
  - 3) dowód jest nieprzydatny do stwierdzenia danej okoliczności;
  - 4) dowodu nie da się przeprowadzić,
  - 5) wniosek dowodowy w sposób oczywisty zmierza do przedłużenia postępowania.
6. Nie można oddalić wniosku dowodowego na tej podstawie, że dotychczasowe dowody wykazały przeciwieństwo tego, co wnioskodawca zamierza udowodnić.
7. Oddalenie wniosku dowodowego następuje w formie postanowienia składu orzekającego.
8. Oddalenie wniosku dowodowego nie stoi na przeszkodzie późniejszemu dopuszczeniu wnioskowanego dowodu, chociażby nie ujawniły się nowe okoliczności.
9. Od zarządzeń i postanowień przewodniczącego składu orzekającego wydanych na rozprawie, przysługuje niezwłoczne odwołanie się do składu orzekającego.
10. Dowody na poparcie oskarżenia, zawartego we wniosku o ukaranie, powinny być w miarę możliwości przeprowadzane przed dowodami służącymi do obrony.

§ 28.

1. Przed rozpoczęciem przesłuchania świadka przewodniczący składu orzekającego uprzedza go o odpowiedzialności karnej za zeznanie nieprawdy lub zatajenie prawdy i odbiera od niego przyrzeczenie treści następującej: „Świadomy znaczenia moich słów i odpowiedzialności przed prawem przyrzekam uroczyście, że będę mówił/a szczerą prawdę, niczego nie ukrywając z tego, co mi jest wiadome.”.
2. Skład orzekający może odstąpić od odebrania przyrzeczenia od świadka, jeżeli obecne na rozprawie strony nie sprzeciwiają się temu.
3. Przesłuchanie rozpoczyna się od zapytania świadka o imię, nazwisko, wiek, zajęcie, miejsce zamieszkania, karalność za fałszywe zeznanie oraz o stosunek do stron.
4. Świadka należy uprzedzić o prawie odmowy zeznań w przypadku:
  - 1) jeśli jest osobą najbliższą dla obwinionego lekarza,

- 2) jeśli świadek jest obwiniony w innej toczącej się sprawie o współudział w przewinieniu objętym postępowaniem w sprawie będącej przedmiotem rozprawy, na którą został wezwany.
5. Można zwolnić od złożenia zeznania lub udzielenia odpowiedzi na pytania świadka pozostającego z obwinionym lekarzem w szczególnie bliskim stosunku osobistym, jeżeli świadek ten o to zwolnienie wnosi.
6. Świadek może uchylić się od odpowiedzi na pytanie, jeżeli udzielenie odpowiedzi mogłoby narazić jego lub osobę dla niego najbliższą na odpowiedzialność za przestępstwo, wykroczenie lub przewinienie zawodowe.

§ 29.

Jeżeli świadek uprawniony do odmowy złożenia zeznania albo zwolniony od tego na podstawie wskazanej w § 28 ust. 4 – 6 oświadczy nie później niż przed rozpoczęciem pierwszego zeznania na rozprawie przed sądem, że chce z tego prawa skorzystać, poprzednio złożone przez tego świadka zeznanie nie może służyć za dowód w sprawie ani być odtwarzane.

§ 30.

Świadkowi przesłuchiwanemu należy umożliwić swobodne wypowiedzenie się w granicach określonych celem, dla którego został wezwany, a dopiero następnie można zadawać mu pytania zmierzające do uzupełnienia jego zeznania lub kontroli wypowiedzi.

§ 31.

Jeżeli istnieje wątpliwość co do stanu psychicznego świadka, jego stanu rozwoju umysłowego, zdolności postrzegania lub odtwarzania przez niego spostrzeżeń, skład orzekający może zarządzić przesłuchiwanie świadka z udziałem biegłego lekarza lub biegłego psychologa, a świadek nie może się temu sprzeciwić.

§ 32.

1. Jeżeli stwierdzenie okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy wymaga wiadomości specjalnych, skład orzekający zasięga opinii biegłego lub biegłych.
2. O dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego skład orzekający wydaje postanowienie, w którym należy wskazać:
  - 1) imię, nazwisko i specjalność biegłego lub biegłych, a w wypadku opinii instytucji, w razie potrzeby, specjalność i kwalifikacje osób, które powinny wziąć udział w przeprowadzeniu ekspertyzy;
  - 2) przedmiot i zakres ekspertyzy ze sformułowaniem, w miarę potrzeby, pytań szczegółowych;
  - 3) termin dostarczenia opinii sądowi.

§ 33.

1. Nie może być biegłym:
  - 1) osoba najbliższa dla obwinionego lekarza;
  - 2) osoba pozostająca z obwinionym lekarzem w szczególnie bliskim stosunku osobistym, jeżeli osoba taka wnosi o zwolnienie jej od wydania opinii;
  - 3) osoba, do której odnoszą się przyczyny wyłączenia, wymienione w art. 40 § 1 pkt 1, 3 i 5 kpk;
  - 4) osoba powołana w sprawie w charakterze świadka lub która była świadkiem czynu będącego przedmiotem wniosku o ukaranie obwinionego lekarza.
2. Jeżeli ujawnią się przyczyny wyłączenia biegłego, o których mowa w ust. 1, wydana przez niego opinia nie stanowi dowodu, a na miejsce biegłego wyłączonego, powołuje się innego biegłego.
3. Jeżeli ujawnią się powody osłabiające zaufanie do wiedzy lub bezstronności biegłego albo inne ważne powody, powołuje się innego biegłego.

§ 34.

W miarę potrzeby udostępnia się biegłemu akta sprawy i wzywa go do udziału w przeprowadzeniu dowodów.

§ 35.

1. W zależności od decyzji składu orzekającego, biegły składa opinię ustnie lub na piśmie.
2. Opinia biegłego powinna zawierać w szczególności sprawozdanie z przeprowadzonych czynności i spostrzeżeń oraz oparte na nich wnioski.
3. Jeżeli opinia jest niepełna lub niejasna albo gdy zachodzi sprzeczność w samej opinii lub między różnymi opiniami wydanymi przez biegłych w tej samej sprawie, można wezwać ponownie tych samych biegłych dla uzupełnienia wydanych opinii lub wyjaśnienia istniejących sprzeczności lub wątpliwości, albo można powołać innych biegłych.

§ 36.

1. Wolno odczytywać na rozprawie wszelkie protokoły przesłuchania świadków oraz inne dokumenty, gdy bezpośrednie przeprowadzenie dowodu nie jest niezbędnym, a wszystkie obecne na rozprawie strony wyrażają na to zgodę.
2. Jeżeli obwiniony odmawia wyjaśnień lub wyjaśnia odmiennie niż poprzednio albo oświadcza, że pewnych okoliczności nie pamięta, wolno na rozprawie odczytywać tylko w odpowiednim zakresie protokoły jego wyjaśnień złożonych poprzednio w charakterze obwinionego w tej lub innej sprawie w postępowaniu wyjaśniającym lub przed sądem

lekarskim.

3. Po odczytaniu protokołu przewodniczący zwraca się do obwinionego o wypowiedzenie się co do jego treści i o wyjaśnienie zachodzących sprzeczności.
4. Protokoły oraz inne dokumenty, o których mowa w ust. 1 mogą być za zgodą stron ujawniane bez odczytywania.

§ 37.

1. Skład orzekający może zwrócić sprawę rzecznikowi do uzupełnienia postępowania wyjaśniającego, jeżeli w toku rozprawy ujawnią się istotne braki tego postępowania, a ich usunięcie przez skład orzekający uniemożliwiłoby wydanie prawidłowego orzeczenia w rozsądnym terminie.
2. Przekazując sprawę rzecznikowi skład orzekający wskazuje kierunek uzupełnienia postępowania wyjaśniającego, a w razie potrzeby także odpowiednie czynności, jakie należy przedsięwziąć.

§ 38.

1. Jeżeli na podstawie okoliczności, które wyszły na jaw w toku rozprawy, rzecznik zarzucił obwinionemu lekarzowi inne przewinienie zawodowe, oprócz objętego wnioskiem o ukaranie, skład orzekający może - za zgodą obwinionego lekarza - rozpoznać nowy zarzut na tej samej rozprawie, chyba że zachodzi konieczność przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego co do tego dodatkowego zarzutu postawionego przez rzecznika.
2. W razie odroczenia rozprawy z powodu, o którym mowa w ust. 1, rzecznik wnosi nowy lub dodatkowy wniosek o ukaranie.

§ 39.

1. Przewodniczący składu orzekającego może z ważnych powodów zarządzić przerwę w rozprawie na okres nie dłuższy niż 21 dni.
2. Zarządzając przerwę w rozprawie, przewodniczący składu orzekającego oznacza jednocześnie czas i miejsce dalszego ciągu rozprawy. Osoby obecne na rozprawie przerwanej obowiązane są stawić się w nowym terminie rozprawy bez dodatkowego wezwania.
3. Rozprawę przerwaną prowadzi się po przerwie w dalszym ciągu, a od początku tylko wówczas, jeżeli skład orzekający uległ zmianie albo uznane to zostanie za konieczne.
4. W razie przekroczenia terminu przerwy rozprawę uważa się za odroczoną.
5. Skład orzekający może rozprawę odroczyć, gdy zarządzenie przerwy nie byłoby wystarczające.

§ 40.

Po przeprowadzeniu dowodów dopuszczonych w sprawie, przewodniczący składu orzekającego zapytuje strony, czy wnoszą o uzupełnienie postępowania dowodowego i ewentualnie jakie dalsze dowody zgłaszają, a w razie odpowiedzi przeczącej - zamyka przewód sądowy.

§ 41.

1. Po zamknięciu przewodu sądowego, przewodniczący składu orzekającego udziela głosu stronom i obrońcy, jeżeli występuje w sprawie.
2. Głos zabierają w następującej kolejności: rzecznik, pokrzywdzony i jego pełnomocnik, obrońca obwinionego lekarza i obwiniony lekarz.
3. Jeżeli rzecznik odpowiedzialności zawodowej, pokrzywdzony lub jego pełnomocnik ponownie zabiera głos, należy również udzielić głosu obrońcy i obwinionemu lekarzowi.

§ 42.

1. Po wysłuchaniu stron, przewodniczący składu orzekającego zamyka rozprawę i skład orzekający niezwłocznie przystępuje do narady.
2. Przebieg narady i głosowania nad orzeczeniem jest tajny. W naradzie i głosowaniu uczestniczą jedynie członkowie składu orzekającego. Protokolant rozprawy może być obecny przy naradzie, chyba że przewodniczący składu orzekającego uzna jego obecność za zbędną.

§ 43.

1. Podstawę orzeczenia może stanowić tylko całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy.
2. Orzeczenie zapada większością głosów składu orzekającego.
3. Jeżeli zdania składu orzekającego tak się podzielą, że żadne z nich nie uzyska większości, zdanie najmniej korzystne dla obwinionego lekarza przyłącza się do zdania najbardziej do niego zbliżonego aż do uzyskania większości.
4. Członek składu orzekającego, który głosował przeciwko uznaniu obwinionego lekarza za winnego, może wstrzymać się od głosowania nad wymiarem kary; wówczas jego głos przyłącza się do zdania najprzychylniejszego dla obwinionego lekarza.
5. W przypadku uznania obwinionego lekarza winnym zarzucanego mu przewinienia lub przewinień, za każde z tych przewinień skład orzekający orzeka odrębną karę.
6. Karę wymierza się według uznania składu orzekającego, biorąc pod uwagę stopień winy, naruszenie zasad etyki lekarskiej, naruszenie przepisów o wykonywaniu zawodu lekarza, skutki czynu oraz zachowanie się obwinionego lekarza przed popełnieniem przewinienia zawodowego i po jego popełnieniu.

§ 44.

1. W sprawie zawilej albo z innych ważnych powodów, skład orzekający może odroczyć wydanie orzeczenia na czas nie przekraczający siedmiu dni.
2. W postanowieniu o odroczeniu wydania orzeczenia należy wskazać czas i miejsce jego ogłoszenia.

§ 45.

1. Orzeczenie podpisują wszyscy członkowie składu orzekającego, nie wyłączając przegłosowanego.
2. Podpisując orzeczenie, członek składu orzekającego ma prawo uczynić wzmiankę o zgłoszeniu przez siebie zdania odrębnego (votum separatum).
3. Członek składu orzekającego, który zgłosił zdanie odrębne, treść i uzasadnienie tego zdania sporządza na piśmie i w zamkniętej kopercie dołącza do akt sprawy. Zgłoszenie zdania odrębnego podaje się do wiadomości przy ogłaszaniu orzeczenia, jednakże treści tego zdania nie ujawnia się.

§ 46.

1. Każde orzeczenie sądu, kończące postępowanie w instancji, powinno zawierać:
  - 1) oznaczenie sądu oraz wskazanie imion i nazwisk sędziów – członków składu orzekającego, który orzeczenie wydał, rzecznika i protokolanta;
  - 2) datę oraz miejsce rozpoznania sprawy i wydania orzeczenia;
  - 3) imię i nazwisko oraz dane osobowe, określające tożsamość obwinionego lekarza, w tym co najmniej numer prawa wykonywania zawodu;
  - 4) opis zarzucanego przewinienia zawodowego;
  - 5) rozstrzygnięcie sądu: uniewinnienie, umorzenie postępowania, ewentualnie uznanie obwinionego lekarza winnym zarzucanego mu przewinienia zawodowego;
  - 6) postanowienie o kosztach postępowania.
2. Orzeczenie uznające obwinionego lekarza winnym popełnienia zarzucanego mu przewinienia zawodowego, powinno ponadto zawierać:
  - 1) dokładne określenie przewinienia zawodowego przypisanego obwinionemu lekarzowi, ze wskazaniem naruszonego przepisu Kodeksu Etyki Lekarskiej lub przepisu o wykonywaniu zawodu lekarza;
  - 2) określenie kary wymierzonej obwinionemu lekarzowi za popełnienie przypisanego mu przewinienia zawodowego;
  - 3) postanowienie o obciążeniu obwinionego lekarza obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania lub o zwolnieniu go od zwrotu kosztów postępowania w całości lub w określonej części, jeżeli sąd uzna, że poniesienie tych kosztów byłoby dla ukaranego lekarza lub jego rodziny zbyt uciążliwe.

3. W przypadku uniewinnienia obwinionego lekarza lub umorzenia postępowania koszty postępowania ponosi Skarb Państwa.

§ 47.

1. Po podpisaniu orzeczenia, przewodniczący składu orzekającego ogłasza je stronom, przytaczając ustnie najważniejsze motywy tego orzeczenia.
2. Zgłoszenie zdania odrębnego podaje się do wiadomości stron z zastrzeżeniem § 45 ust. 3, a jeżeli członek składu orzekającego, który zgłosił zdanie odrębne, wyraził zgodę - także jego nazwisko.

§ 48.

1. Sąd z urzędu uzasadnia na piśmie orzeczenia i postanowienia, od których przysługuje środek odwoławczy oraz kończące postępowanie w sprawie.
2. Uzasadnienie powinno zawierać:
  - 1) wskazanie, jakie fakty skład orzekający uznał za udowodnione lub nie udowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych;
  - 2) wyjaśnienie podstawy prawnej;
  - 3) przytoczenie okoliczności, które skład orzekający miał na względzie przy wymiarze kary.
3. Uzasadnienie podpisują wszyscy członkowie składu orzekającego, którzy wydali orzeczenie lub postanowienie, nie wyłączając członka składu orzekającego, który został przegłosowany lub zgłosił zdanie odrębne. Uzasadnienie powinno być sporządzone na piśmie w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia orzeczenia.
4. Odpisy orzeczeń i postanowień sądu, od których przysługuje środek odwoławczy oraz kończące postępowanie, wraz z uzasadnieniem i pouczeniem o przysługujących środkach odwoławczych, terminach i trybie ich wniesienia, doręcza się stronom oraz obrońcy obwinionego lekarza, jeżeli w sprawie został ustanowiony.
5. Odpisy orzeczeń i postanowień okręgowego sądu lekarskiego doręcza się w terminie 30 dni od daty wydania orzeczenia lub postanowienia, a w przypadku Naczelnego Sądu Lekarskiego - w terminie 2 miesiące od tej daty.

§ 49.

1. W przypadku wydania orzeczenia uniewinniającego obwinionego lekarza należy pouczyć o treści art. 109 ustawy, tj. o możliwości zgłoszenia do sądu, który wydał orzeczenie uniewinniające, po uprawomocnieniu się tego orzeczenia wniosku o opublikowanie treści orzeczenia w biuletynie okręgowej izby lekarskiej, której lekarz jest członkiem.
2. Wniosek złożony przed uprawomocnieniem się orzeczenia uniewinniającego sąd pozostawia bez rozpoznania, jako przedwczesny.

§ 50.

1. Orzeczenia i postanowienia okręgowego sądu lekarskiego uprawomocniają się z upływem terminów przewidzianych do złożenia przez uprawnionego środka odwoławczego. Orzeczenia Naczelnego Sądu Lekarskiego są prawomocne z dniem ogłoszenia.
2. Prawomocne orzeczenia sądu doręcza się stronom, prezesowi właściwej okręgowej rady lekarskiej do wykonania, ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, Ministrowi Obrony Narodowej - w przypadku członków Wojskowej Izby Lekarskiej oraz Prezesowi Naczelnej Rady Lekarskiej.

§ 51.

Wymierzając karę pieniężną na cel społeczny związany z ochroną zdrowia sąd wskazuje w treści orzeczenia nazwę i siedzibę instytucji, stowarzyszenia, fundacji lub organizacji społecznej, wpisanej do wykazu prowadzonego przez Ministra Sprawiedliwości, której podstawowym zadaniem lub celem statutowym jest spełnianie świadczeń na cele bezpośrednio związane z ochroną zdrowia, na rzecz której wymierza tę karę w celu realizacji jej celów statutowych.

Koszty postępowania

§ 52.

Do kosztów postępowania przed sądem należą:

- 1) koszty doręczenia wezwań i innych pism związanych z postępowaniem przed sądem;
- 2) należności rzecznika i członków sądu związane z postępowaniem w tym sądzie, a w szczególności zwrot utraconych zarobków i kosztów przejazdów;
- 3) należności świadków z tytułu zwrotu utraconych zarobków i kosztów przejazdów;
- 4) należności biegłych za wydane opinie oraz z tytułu utraconych zarobków i kosztów przejazdów w razie wezwania przez sąd do uczestnictwa w rozprawie;
- 5) inne koszty administracyjne, w tym koszt materiałów biurowych i piśmienniczych.

§ 53.

1. Egzekucja kosztów postępowania przed sądem należy do okręgowej izby lekarskiej, na rzecz której koszty te zostały zasądzone.
2. Należności świadków i biegłych uczestniczących w postępowaniu przed Naczelnym Sądem Lekarskim, wypłaca Naczelna Izba Lekarska.
3. Właściwa okręgowa izba lekarska po przeprowadzeniu egzekucji kosztów postępowania przekazuje na rachunek bankowy Naczelnej Izby Lekarskiej kwotę jej należną tytułem zasądzonych kosztów postępowania odwoławczego.

Postępowanie odwoławcze

§ 54.

1. Odwołania od orzeczeń i zażalenia na postanowienia okręgowego sądu lekarskiego wnosi się do Naczelnego Sądu Lekarskiego za pośrednictwem sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie lub postanowienie.
2. Do wnoszonego środka odwoławczego powinny być załączone, w odpowiedniej liczbie, odpisy tego środka dla stron przeciwnych
- 2a Postanowienia sądu wydane po rozpoznaniu zażalenia na postanowienie rzecznika w przedmiocie odmowy wszczęcia postępowania lub jego umorzenia są ostateczne i nie podlegają zaskarżeniu.
3. Przewodniczący sądu I instancji w ciągu 7 dni od daty wpływu środka odwoławczego wydaje zarządzenie o przyjęciu tego środka i przekazuje akta sprawy do rozpoznania Naczelnemu Sądowi Lekarskiemu, albo wydaje zarządzenie o odmowie przyjęcia środka odwoławczego, jeżeli został on wniesiony po terminie, przez osobę nieuprawnioną albo jest niedopuszczalny z mocy ustawy.
4. Przewodniczący sądu I instancji przesyła stronom zarządzenie, o którym mowa w ust. 3.
5. Od zarządzenia przewodniczącego sądu I instancji o odmowie przyjęcia środka odwoławczego przysługuje zażalenie do Naczelnego Sądu Lekarskiego w terminie 7 dni od dnia doręczenia zarządzenia.

§ 55.

1. Jeżeli wniesiony środek odwoławczy odpowiada wymogom formalnym, Przewodniczący Naczelnego Sądu Lekarskiego zarządza doręczenie jego odpisów stronom przeciwnym i wydaje stosowne zarządzenia przygotowujące posiedzenie lub rozprawę odwoławczą w celu rozpatrzenia tego środka odwoławczego.
2. Jeżeli wniesiony środek odwoławczy nie odpowiada wymogom formalnym przewidzianym w art. 119 w zw. z art. 427 kpk, stosuje się zasady postępowania określone w artykule 120 kpk.
3. Jeżeli środek odwoławczy został wniesiony po terminie, przez osobę nieuprawnioną albo jest niedopuszczalny z mocy prawa, Przewodniczący Naczelnego Sądu Lekarskiego kieruje sprawę na posiedzenie niejawne.
4. Zażalenie na postanowienie Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, o którym mowa w art. 68 ust. 2 ustawy, wnosi się do Naczelnego Sądu Lekarskiego za pośrednictwem tego Rzecznika.
5. Naczelny Sąd Lekarski, na posiedzeniu niejawnym, pozostawia wniesiony środek odwoławczy bez rozpoznania jeżeli zachodzą okoliczności określone w ust. 3, albo jeżeli uzna, że przyjęcie tego środka odwoławczego nastąpiło na skutek niezasadnego przywrócenia terminu do jego wniesienia.

6. Postanowienie o pozostawieniu przyjętego środka odwoławczego bez rozpoznania może być wydane także na rozprawie, jeżeli w toku rozpoznawania tego środka skład orzekający Naczelnego Sądu Lekarskiego uzna, że zachodzą okoliczności, o których mowa w ust. 3, albo że przyjęcie tego środka odwoławczego nastąpiło na skutek niezasadnego przywrócenia terminu jego wniesienia.
7. Odpis postanowienia o pozostawieniu wniesionego środka odwoławczego bez rozpoznania, doręcza się stronie, która środek ten wniosła.
8. Na postanowienie o pozostawieniu wniesionego środka odwoławczego bez rozpoznania stronie przysługuje w terminie 14 dni od daty doręczenia odpisu tego postanowienia prawo wniesienia zażalenia do innego składu orzekającego Naczelnego Sądu Lekarskiego, równorzędnego temu składowi, który wydał zaskarżone postanowienie w postępowaniu odwoławczym.

§ 56.

1. Cofnięcie odwołania przez składającą je stronę przed rozpoczęciem rozprawy odwoławczej wiąże Naczelną Sąd Lekarski, który pozostawia odwołanie bez rozpoznania, o ile nie zachodzą przesłanki z art. 439 §1 pkt 1 i 2 oraz 5–10 kpk.
2. Środka odwoławczego wniesionego na korzyść obwinionego lekarza nie można cofnąć bez jego zgody.

§ 57.

1. Rozprawę przed Naczelnym Sądem Lekarskim jako sądem drugiej instancji rozpoczyna ustne sprawozdanie, w którym przewodniczący składu orzekającego sądu lub sędzia - sprawozdawca referuje przebieg i wyniki dotychczasowego postępowania, a w szczególności treść zaskarżonego orzeczenia oraz zarzuty i wnioski zawarte w rozpoznawanym środku odwoławczym, jak również przedstawia kwestie wymagające rozstrzygnięcia z urzędu. W miarę potrzeby odczytuje się z akt sprawy poszczególne ich części.
2. Po zreferowaniu sprawy przewodniczący składu orzekającego sądu udziela głosu stronom w kolejności przez siebie ustalonej. Obwinionemu lekarzowi lub jego obrońcy przysługuje prawo repliki w każdym przypadku po wypowiedzi rzecznika.

§ 58.

Skład orzekający Naczelnego Sądu Lekarskiego jest obowiązany rozważyć wszystkie wnioski i zarzuty podniesione w rozpatrywanym środku odwoławczym.

§ 59.

1. Skład orzekający Naczelnego Sądu Lekarskiego nie może przeprowadzać postępowania dowodowego co do istoty sprawy.
2. Skład orzekający sądu może jednak w wyjątkowych przypadkach, uznając potrzebę uzupełnienia przewodu sądowego, przeprowadzić dowód na rozprawie, jeżeli przyczyni

się to do przyspieszenia postępowania, a nie jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu sądowego w całości lub w znacznej części.

§ 60.

1. Naczelny Sąd Lekarski jako sąd II instancji rozpoznaje sprawę i orzeka w granicach wniesionego środka odwoławczego.
2. Niezależnie od granic środka odwoławczego, Naczelny Sąd Lekarski jako sąd II instancji bierze z urzędu pod uwagę rażące naruszenie prawa oraz istotną odmienność oceny co do naruszenia przez obwinionego lekarza zasad etyki lekarskiej.

§ 61.

1. Po rozpoznaniu środka odwoławczego skład orzekający sądu orzeka:
  - 1) o utrzymaniu w mocy zaskarżonego orzeczenia albo
  - 2) o zmianie lub uchyleniu zaskarżonego orzeczenia w całości lub w części.Dotyczy to odpowiednio rozpoznania środka odwoławczego od uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia.
2. Zaskarżone orzeczenie sądu I instancji ulega uchyleniu lub zmianie w razie stwierdzenia:
  - 1) obrazy przepisów prawa materialnego;
  - 2) obrazy przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia;
  - 3) błędu w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia;
  - 4) rażącej niewspółmierności wymierzonej kary w stosunku do wagi przewinienia przypisanego obwinionemu lekarzowi.
3. Jeżeli pozwalają na to zebrane dowody, Naczelny Sąd Lekarski zmienia zaskarżone orzeczenie, orzekając odmiennie co do istoty albo uchyla je w całości lub w części i umarza postępowanie w odpowiednim zakresie; w innych przypadkach uchyla orzeczenie i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania okręgowemu sądowi lekarskiemu.
4. Zapłaty prawa i wskazania Naczelnego Sądu Lekarskiego co do dalszego postępowania są wiążące dla sądu I instancji, któremu sprawę przekazano do ponownego rozpoznania.

§ 62.

Wydanie orzeczenia na niekorzyść obwinionego lekarza może nastąpić tylko wtedy, gdy środek odwoławczy wniesiony został na jego niekorzyść i tylko w granicach tego środka odwoławczego.

§ 63.

Niezależnie od granic wniesionego środka odwoławczego i podniesionych zarzutów, zaskarżone orzeczenie podlega zmianie na korzyść obwinionego lekarza albo uchyleniu, jeżeli utrzymanie tego orzeczenia w mocy byłoby rażąco niesprawiedliwe.

§ 64.

Okres tymczasowego zawieszenia w czynnościach zawodowych, orzeczonego przez sąd I instancji w zaskarżonym orzeczeniu, zalicza się ukaranemu lekarzowi na poczet wymierzonej kary zawieszenia wykonywania zawodu lekarza.

§ 65.

W razie utrzymania w mocy orzeczenia sądu I instancji albo zmiany tego orzeczenia w wyniku uwzględnienia odwołania wniesionego przez rzecznika, na ukaranego lekarza nakłada się obowiązek zwrotu kosztów postępowania w sądzie II instancji na rzecz Naczelnej Izby Lekarskiej.

§ 66.

1. Orzeczenie Naczelnego Sądu Lekarskiego kończące postępowanie w sprawie staje się prawomocne z chwilą ogłoszenia.
2. Oryginały akt sprawy po sporządzeniu uzasadnienia przekazuje się niezwłocznie do właściwego sądu I instancji.”.

§ 67.

W zakresie nie uregulowanym w niniejszym rozdziale, w postępowaniu przed Naczelnym Sądem Lekarskim jako sądem II instancji stosuje się odpowiednio postanowienia dotyczące postępowania przed sądem I instancji.

Wykonywanie prawomocnych orzeczeń

§ 68.

Prawomocność orzeczenia kończącego postępowanie w sądzie, stwierdza przewodniczący sądu i wydaje zarządzenia niezbędne do wszczęcia postępowania wykonawczego przez właściwe organy i instytucje.

§ 69.

Przewodniczący sądu lekarskiego przesyła odpisy prawomocnych orzeczeń:

- 1) prezesowi właściwej okręgowej rady lekarskiej do wykonania;
- 2) stronom;
- 3) ministrowi właściwemu do spraw zdrowia;
- 4) Ministrowi Obrony Narodowej w przypadku członków Wojskowej Izby Lekarskiej;
- 5) Prezesowi Naczelnej Rady Lekarskiej;
- 6) przewodniczącemu okręgowej komisji wyborczej lub Krajowej Komisji Wyborczej.

§ 70.

1. Termin rozpoczęcia i zakończenia kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu lekarza ustala zarządzeniem prezes okręgowej rady lekarskiej w terminie 14 dni od dnia otrzymania odpisu prawomocnego orzeczenia.
2. Zarządzenie przesyła się:
  - 1) ukaranemu lekarzowi;
  - 2) właściwemu wojewodzie;
  - 3) pracodawcy ostatnio zatrudniającego ukaranego lekarza.

§ 71.

Z chwilą zatarcia kary prezes okręgowej rady lekarskiej, której członkiem jest ukarany lekarz, zarządza wykreślenie wzmianki o ukaraniu oraz usunięcie z akt osobowych dokumentów dotyczących ukarania.

Rozpoznawanie protestów wyborczych

§ 72.

1. Okręgowy sąd lekarski rozpatruje protesty przeciwko ważności wyborów delegatów na okręgowy zjazd lekarzy oraz protesty przeciwko ważności głosowania wniosków o ich odwołanie.
2. Naczelny Sąd Lekarski rozpatruje protesty przeciwko ważności wyborów do organów i w organach izb lekarskich, z zastrzeżeniem ust. 1, oraz protesty przeciwko ważności głosowania wniosków o odwołanie.
3. Sąd, po otrzymaniu protestu, rozpatruje go w terminie 14 dni od dnia jego otrzymania i wydaje postanowienie w przedmiocie ważności wyborów.

§ 73.

1. Sąd rozpoznaje protest na posiedzeniu niejawnym w składzie trzech członków, w tym jeden lekarz dentysta. W składzie sądu rozpatrującego protest nie może uczestniczyć członek sądu, którego protest dotyczy.
2. Sąd pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną.
3. W przypadku stwierdzenia, że podczas wyborów przeprowadzonych w rejonie wyborczym lub na innym zgromadzeniu wyborczym, nastąpiło, mające wpływ na wynik wyborów, naruszenie zasad określonych w § 3, 7 lub 12-13 uchwały nr X Krajowego Zjazdu Lekarzy z dnia 29 stycznia 2010 r. w sprawie regulaminu wyborów do organów izb lekarskich, na stanowiska w organach i trybu odwoływania członków tych organów i osób zajmujących stanowiska w tych organach oraz wyborów komisji wyborczych albo inne naruszenie tej uchwały lub ustawy, sąd, wydając postanowienie o stwierdzeniu nieważności wyborów, stwierdza jednocześnie wygaśnięcie odpowiedniego mandatu i przekazuje postanowienie wnoszącemu protest oraz komisji wyborczej.

4. W przypadku braku podstaw do stwierdzenia nieważności wyborów, sąd oddala wniesiony protest.
5. Postanowienie, o którym mowa w ust. 3, powinno zawierać ustalenia co do zasadności zarzutów protestu, a w razie potwierdzenia zasadności protestu ocenę, czy naruszenie regulaminu wyborów lub naruszenie przepisów ustawy miało wpływ na wynik wyborów.
6. Od postanowienia sądu w przedmiocie protestu nie przysługuje środek odwoławczy.

Czynności kancelarii sądu

§ 74.

1. Do czynności kancelarii sądu należą w szczególności:
  - 1) prowadzenie rejestru spraw wpływających do sądu (Repertorium) według następującego schematu: L.p. (nadana sygnatura), data wpływu, nazwisko i imię obwinionego lekarza, adres obwinionego lekarza, krótka treść przypisanego czynu, data orzeczenia, kara wymierzona w I instancji, kto odwołał się i data odwołania, data przesłania akt do II instancji, data otrzymania akt z II instancji, data orzeczenia II instancji i kara wymierzona, data prawomocności orzeczenia, wykonanie orzeczenia, uwagi;
  - 2) redagowanie i techniczne przygotowywanie projektów odpowiedzi na pisma wpływające do sądu;
  - 3) przyjmowanie interesantów w godzinach ustalonych przez przewodniczącego sądu, w tym:
    - a) udostępnianie za zgodą przewodniczącego sądu do wglądu akt sprawy obwinionym lekarzom, ich obrońcom, pokrzywdzonym,
    - b) załatwianie spraw wynikających z kontaktu z interesantami;
  - 4) techniczne przygotowywanie posiedzeń niejawnych sądu;
  - 5) techniczne przygotowywanie rozpraw;
  - 6) protokołowanie na rozprawie;
  - 7) przepisywanie rękopisów uzasadnień napisanych przez przewodniczących składów orzekających;
  - 8) przygotowanie korespondencji do członków sądu i stron (Dziennik Korespondencyjny, Poczтовая książka nadawcza, Przesyłki za potwierdzeniem odbioru);
  - 9) naliczanie kosztów postępowania;
  - 10) przygotowanie akt sprawy do wysyłki; prowadzenie właściwej dokumentacji odwoławczej;
  - 11) prowadzenie statystyki sądu;
  - 12) organizacja i techniczne przygotowanie szkoleń dla członków sądu;
  - 13) wykonywanie innych poleceń przewodniczącego sądu.

2. Sygnatura akt sądu skonstruowana jest według następującego schematu:
  - 1) kolejna liczba całkowita;
  - 2) symbol;
  - 3) rok wpływu.
3. Poszczególne elementy sygnatury rozdzielone są znakiem graficznym ukośnika.
4. W każdym kolejnym roku numerację rozpoczyna się od liczby „1”.
5. Ustala się następujące symbole dla rodzajów spraw podlegających rozpoznaniu przez okręgowy sąd lekarski:
  - 1) Wo – w sprawach o rozpatrzenie wniosku obwinionego lekarza o wyznaczenie obrońcy z urzędu;
  - 2) Wtz – w sprawach wniosków o tymczasowe zawieszenie prawa wykonywania zawodu albo o ograniczenie zakresu czynności w wykonywaniu zawodu;
  - 3) Wp – w sprawach nadzoru nad czynnościami rzeczników w toku postępowania wyjaśniającego;
  - 4) Wu – w sprawach o rozpatrzenie wniosku o ukaranie;
  - 5) Wzn – w sprawach wniosków o wznowienie postępowania;
  - 6) Pw – w sprawach rozstrzygnięcia protestu wyborczego;
  - 7) Ws – w innych sprawach nie wskazanych w pkt 1 - 6.
6. Ustala się następujące symbole dla rodzajów spraw podlegających rozpoznaniu przez Naczelny Sąd Lekarski:
  - 1) OWU – w sprawach odwołań od orzeczeń okręgowych sądów lekarskich wydanych w sprawach odpowiedzialności zawodowej kończących postępowanie w I instancji;
  - 2) WZ – w sprawach zażaleń od orzeczeń lub zarządzeń wydanych w I instancji;
  - 3) OPW – w sprawach odwołań od orzeczeń okręgowych sądów lekarskich wydanych w wyniku rozpoznania protestu wyborczego;
  - 4) WS – w innych sprawach nie wymienionych w pkt 1 – 3.

§ 75.

W przypadku wypożyczania akt sprawy uprawnionym członkom sądu i instytucjom, wydanie akt powinno być kwitowane przez odbiorcę, a ponadto we właściwym rejestrze należy dokonać adnotacji o wypożyczeniu akt.

§ 76.

1. Dla każdej sprawy z chwilą wpisania jej do rejestru zakłada się odrębne akta opatrzone sygnaturą.
2. Akta należy prowadzić chronologicznie. Karty akt powinny być ponumerowane i trwale połączone.
3. W przypadku przekroczenia 200 stron akt zakłada się kolejny tom.

4. Dokumenty procesowe nie mogą być przechowywane poza aktami.

§ 77.

1. Dla spraw połączonych do wspólnego rozpoznania, prowadzi się jedną teczkę z aktami, pod sygnaturą wyznaczoną przez sąd w postanowieniu o połączeniu spraw.
2. W przypadku wyłączenia ze sprawy jej części do odrębnego postępowania, dla sprawy wyłączonej zakłada się odrębną teczkę i wpisuje się do rejestru pod nową sygnaturą.

§ 78.

1. Po przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania przez sąd I instancji, podjęciu zawieszono postępowania w sprawie lub wznowieniu postępowania, należy wpisać sprawę do rejestru pod nowy numer.
2. W wypadku wpisania sprawy pod nowy numer należy podać numer poprzedni wraz z datą wpisu pierwotnego, podobnie należy postąpić z uprzednim wpisem.

§ 79.

1. O wydaniu poszczególnych dokumentów z akt sprawy decyduje przewodniczący sądu.
2. O wydaniu z akt sprawy dokumentów należy w odpowiednim miejscu uczynić adnotację, podając imię i nazwisko uprawnionego odbiorcy.
3. O fakcie wydania określonego dokumentu z akt sprawy, zamieszcza się w miejsce wydanego dokumentu, informację o dacie wydania i danych osobowych osoby, której dokument ten został wydany, wraz z pokwitowaniem otrzymania tego dokumentu przez tę osobę.